

ja descordat, li llençà un dels pits a la boca; juguineja-hi una mica *fent-li guarar* la bresca ---», Pons Mass. (*Trascant p. l. S.*, 14); «sobretot deixeu dormir el noi diu ta Mare: fins m'ha fet *guarar* l'esmorzar», Maragall (*Enric d'Osterdingen*, O. C., 580b); «per a més martiri, per a *fer-ho guarar* més, havien avisat de Madrid el dia i hora que se sabia el desenllaç», Coromines (*Presons Imag.*, 197); «valors declarats --- a dins de la carta --- he pensat una altra cosa: els diners te'ls enviaré en sobre a part, perquè si no, et *farien guarar* la carta i no la podries llegir», id. (carta a la muller, 14-I-1903); «—Valga'm Déu y lo que't *feyas guarar!* Ens havias ben aborrit. —M'he fet *guarar?* —féu el jove», «M'afalagava 'l veure'm sollicitat d'allà ahont n'avia sigut rebutjat com un captayre, y trobava, *fent-me guarar*, un refrigeri a les ferides de mon amor propi», MrnVayreda (*Sang Nova*, v, § 2, 339; § 6, 376); «quan --- Marguerida crida al Faust des de la finestra, també amb el seu raget de lluna, el dimoni la *fa guarar*, perquè sap, el gran pillastre, que lo *guarat* és desitjat», Russinyol (*L'Illa de la Calma* xvi, pp. 61-2).

De tota manera també es troba —que és l'única construcció balear— com a intr. sense *fer* i 'entretenir-se, deixar passar el temps' o amb el de 'sentir-se o mostrar-se impacient': aquest, en la cita mall. de 1884; a Men.: «Que 't recorda aquell matí, / encorralant ses ovèies, / que tu mateixa 'm vas di / que *gruaves* quan no 'm veies?», Camps Merc. (*Folkl.* 1, 143) i *guarar*, *gruat* ja figura (si bé sense trad.) en el FebrCard.; eiv. «mostrar gorronefria» (PzCabr.); cita mallorquina de 1884 (*AlcM*); «repar un senyor que *gruava* per allà --- molt distingit i atent i que anava saludant tothom ---»; «me passà per l'escudeller de *guarar* una mica dins l'arxiu del Comte de Sallent ---», AMAlcover (*BDLC* x, 476, 482).

Però també en els escriptors del Principat: «LA CASCADA DE LUTOUR --- Collarets de caire en caire / desgranant-se a rodolons; / i ella canta i salta i *grua* / per damunt la roca crua, / tota blanca, tota nua / ---», Maragall (Cautarés, 1911, O. C. 1, 102); «la rica varietat de la llengua catalana parlada, tresor en gran part abscondit en les muntanyes i en les valls pregones de la pàtria, i que *grua* d'esperar els prosistes i els poetes que l'incorporin a la nostra llengua literària», Coromines (*Parlament presidencial dels J. Flo. de Badalona*, 1913). Amb un derivat *agruar* 'disposar en angle, de cantell per amunt, els parells de teules perquè s'airegin i eixuguin' (*DAG.*, i d'altres *guarar*, Krüger, *VKR* ix, 4).

En fi pot aparèixer com a tr. i compl. de l'hora, entre altres amb el sentit d'ansiar, esperar amb deler': «en lo secret de llur cor *gruavan* l'hora de lo que ells ne deyen fer-se la justícia», NOLLER (*Notes de c.*, 190); però llavors més sovint amb un vegetal com a acusatiu (en la qual cosa pot haver-hi hagut contaminació de *cru*, *enbruar*, *recruar*): «afegien branquillons al foc, perquè la cassola no es refredés, amb perill de *guarar* l'arròs», Coromines (*Prometeu*, vii, p. 135: de fet aquest arròs està *gruat*, aquests cigrons estan *gruats*, són fraseologia comuna a Bna.); i reflexiu: *les patates*

s'han guarat, *estan gruades* (per no haver-les protegit del fred, Pineda, 1975: cf. *AlcM* *regruar* i *regruir* les *patates*); 'gamar-se, neulir-se, en l'arbre, les olives': *s'i lez aulibes no z grúen* ---, Vilafamés, 1961.

Ara bé, ja la llengua literària mistralenca, ens mostra com això apareix també dins del domini occità: «ero passà lou tèms de joio / --- / li Troubadou --- / despièi un siecle, sus li piue <= *Pjō*, oc. ant. *Puei d'Amor*>, / antís estànci di countesso / *grouavo* un nivo de tristesso», trad. «un nuage triste planait», *Nerto* (I, v. 310); «floutànti cieutadello amagant cènt canoun, / *grouant* la mort» = «couvant la mort», *Calendau* (xii, 26.4). També en el centre de Gascunya: «*grouà*: se dit des lieux bas et humides, où l'eau repose sans pouvoir avoir d'issue», Métivier (*Agriculture des Landes*, p. 728).⁵ D'altra banda, si ja hem vist que a Portugal hi havia supersticions que ho fomentaven, no és estrany que també trobem en gallec i portuguès formes verbals que recorden el nostre *guarar*: gall. *guar* intr. «mugir, bramar, zubar», encara que Carré, i segons sembla Lúgris Freire, *Gram.*, pp. 50, 164, preferirien veure-hi una variant de *bruar*, que deu tenir un altre origen; i Viterbo troba *gruador* «adivinho, supersticioso, feiteiro», en vells docs. de la zona fronterera amb Espanya.

Ara bé, en una font respectable, com el *FEW*, s'ha acceptat en forma ben xocant una estranya etimologia del mot occità. Seguint una proposta de JHubschmid, consagrada per Wartburg (iv, 1947, 270-1), seria un mot gal *GRODARE 'covar'. Però no hi ha en cèltic cap fonament seriós per postular-hi tal base: allà només hi ha *GORO-*, *GORARE* (veg. el meu article *HUERO* en el *DCEC*), del qual hi ha un derivat *gr̄r-* > *GRIT-* en irlandès mitjà, que hi ha donat *grith* 'calor'; però res que permeti suposar ni tan sols **GRUT-* ni **GROT-*, quant menys *GROD-*! Fins i tot, si hi hagués hagut alguna justificació per suposar aquest **GROD-*, fóra inconcebible la ignorància o menyspreu de les lleis fonètiques, romàniques i occitanes, que suposaria derivar d'aquí l'oc. *grouà*, quan l'únic resultat possible en fonètica occitana fóra *grozar; com que només una base amb *-r-* fóra possible des del punt de vista cèltic, i amb vocalisme *-i-*, en català només es podria esperar *gre-dar. És vergonyós que en un llibre tan important com el *FEW* s'hagi donat acollida a aqueixes audaces enormitats;⁶ només es concep per la tongada de crisi que va passar el *FEW*, en els anys immediats a la caiguda de Hitler.

Fonèticament la derivació de *GRUS* (que admet també *AlcM*) no presenta dificultat ni per a la Gallo-romània, car *GRÜEM* tenia *ü* i davant *-a* la *ü* dona *ú* en català però *ó* en llengua d'oc: oc. *doas*/cat. *dues* *dŭas*, *soa/sua* *sŭa*, *toa/tua* *tŭa*. En el nom de la grua mateixa ha dominat en alguns punts la *ū*, de quantitat llarga, del nominatiu *grūs*, en altres la *ŭ* dels casos oblics; com veiem no sols en el port. *grou*, sinó també en una sèrie de formes gallo-romàniques: oc. ant. *grou* (al costat de *grua*), Malmédy *grou* fem., Liège *grawe*, Vielsalm *growe*, savoià *groua*, *grôvâ*, Baiona *groulhe*.